

Acaba el cicle electoral, comença la política

Diumenge va finalitzar l'intens i llarg cicle electoral que ha ocupat i preocupat la política espanyola i catalana durant l'últim any i mig. Les eleccions europees del maig del 2014 van representar l'inici d'un període que va seguir amb les eleccions autonòmiques a Andalusia el març del 2015, les eleccions municipals i autonòmiques del 24-M, els comicis catalans del 27-S i les eleccions generals del 20-D. Han sigut dinou mesos marcats pel conflicte i la tensió: una ferotge lluita pel poder en un sistema polític que donava clares mostres de saturació i que, per moments, semblava que implosionava. Una vegada finalitzat el cicle electoral més important des del restabliment de la democràcia i, al marge de les necessàries sumes d'escons que coparan la immediatesa del debat polític els pròxims dies, és un bon moment per a l'anàlisi sociològica. Se'ns plantegen algunes reflexions i molts interrogants.

En primer lloc, la fi del cicle permet avaluar l'impacte electoral dels actors polítics que l'han protagonitzat. En aquest sentit, es pot fer balanç del que han suposat la irrupció de noves forces polítiques, l'emergència de confluències, l'assaig de noves coalicions i la reinvençió de partits clàssics. La primera constatació és l'èxit dels actors nous, sigui perquè no hi eren o perquè s'han presentat darrere de noves sigles polítiques. La segona constatació és la poca resistència d'aquells que ja hi eren i s'han presentat com sem-

pre, sense saber o sense voler llegir el moment polític actual. El resultat de tot plegat és la pronosticada fi del bipartidisme de la mà d'una aparent polarització entre el que és nou i el que és vell que caldrà veure com cristal·litza. Una incògnita que se suma a l'interrogant sobre la força del canvi generacional. Dos dubtes que només es podran resoldre amb el pas del temps.

En segon lloc, l'emergència de nous actors polítics i la necessitat d'aparentar un canvi d'aquells que ja hi eren ha modificat la forma del debat polític. Hi ha consens a l'hora de reconèixer que l'espectacle mediàtic ha conduït i embolcallat el cicle electoral i, especialment, aquesta darrera campanya. La doble pantalla que implica la combinació de la televisió i les xarxes socials, o el desmesurat recurs dels candidats

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

al'emoció per apropar la política a la ciutadania, han protagonitzat la campanya, i no s'ha preservat l'espai dels discursos travats en les idees. La forma s'ha imposat al contingut, la imatge al discurs, la identitat a la ideologia. L'herència franquista, que s'arrossega encara avui, d'una cultura política pobra

enmig de la moderna pressió mediàtica, s'ha sumat a l'afany per significar-se històricament, de tal manera que s'han assolit alts nivells de banalització política. Les campanyes d'aquest llarg cicle electoral han resultat eficaces per a algunes forces polítiques i perjudicials per a d'altres. Però la gran perdedora d'aquest espectacle mediàtic ha sigut la ciutadania davant l'excés de personalització d'un debat polític escàs en les idees, poc rigorós en les dades i abusi amb la paraula *men-*

tida com a argument. ¿Quanta banalització pot suportar la -imprescindible- ideologia política?

Finalment s'acaba el cicle que permet avaluar l'impacte electoral del moviment 15-M, de la crisi econòmica, de les polítiques de retallades, de la corrupció, de l'augment de les desigualtats i de l'anomenat *conflicte català*. Tot ha passat factura, però ho ha fet amb diferents intensitats segons diversos factors socials i territorials. Els resultats de diumenge mostren que el vot de les eleccions europees del 2014 no va ser una "gamberada" de la ciutadania sinó una anticipació del que vindria.

Un cicle que, novament, ha confirmat el municipalisme com a motor de canvi d'un país que ha viscut en la incertesa durant dinou mesos i que ara entra en terreny desconegut. La gestió dels resultats de diumenge passat s'hauria de fer sobre un mapa que mostri la distribució social del vot i no sobre el mapa que mostra la distribució d'escons al Congrés. Analitzar com es distribueix el vot socialment ajuda a entendre quines qüestions han mobilitzat la ciutadania. Entre elles, sens dubte, hi ha l'atur, els desnonaments, la pobresa, la corrupció i el sobiranisme. Davant la complexitat de l'escenari que emergeix després del 20-D, en consonància amb l'endemà dels altres comicis d'aquest llarg cicle electoral, la sensibilitat social resulta imprescindible per al pacte polític -a banda de l'inevitable càlcul partidista-. Segurament aquest escenari és el més nou de la política espanyola, que, com la catalana, es veu obligada a fer política, amb el risc del bloqueig i l'amenaça de la inestabilitat. Avui l'única certesa és la fi d'un cicle electoral que conclou amb més interrogants que respostes i amb una proclama: benvinguts a la política!

ARIANNE FABER

El municipalisme es confirma com a motor de canvi d'un país que ara entra en terreny desconegut